

Lancia Y10

NADALJNJI RAZVOJ

Vbrizgavanje goriva in druge nadrobnosti

Ko je Lancia marca 1985 predstavila novinca Y10, je postal svet bogatejši za »majhen avto višjega razreda«. Kmalu so ga dopolnili še s štirikolesnim pogonom ter

z ekskluzivnimi paketi opreme (fila, martini, missoni), te dni pa so najmanjše lantie doživele vnovično pomladitev – vključno z dvema modernima motorjema.

Navzven je lantie Y10 še vedno takšna kot je bila doslej: nežno obla, na oči in glede na višino malce ozka, s tremi vrati in z navpično odsekanim zadkom. Rahlo drugačni kot prej so odibjača, žarometa in zadnje luči z dvema (rdečima) meglenkama vred. Nova

so tudi platišča in na splošno drugačne, drugačne pa tudi za vsako različico posebej, so maske na nosovih.

Različice so štiri: fire, fire LX i.e., GT i.e. in 4WD i.e. Bogastvo v notranjosti vozila se veča skladno s pravkar naštetim vrstnim redom, pri čemer je fire osnovna možnost. Ampak ne glede na to: vse lantie Y10 so dobile kakovostenjše sedeže, v tolkanj spremenjeno in pokončnejo zadnjo klop, da je v prtljažniku za okroglo desetino več prostora, po višini nastavljive, po obliki pa sodobnejše volanske obroče, malce drugačne ozname na merilnikih, izboljšano gretje in zračenje, vključno z zaprtim krogom zoper smog, boljše in različici primerne notranje oblage, nova platišča in kolesne pokrove ter razmeroma dolg spisek dodatne opreme pri kateri je različica fire večidel izvzeta. Spisek obsegata doplačljive želje od po višini nastavljivih oprijemališč za prednja varnostna pasova do električno nastavljivih ogledal, električno pomicnih zadnjih šip, meglenk, pomicne strehe, lahkih platišč v širokih gum, samodejno ravnanega gretja, osrednje ključavnice in kontrolnega sistema (pred vozniškimi očmi). Pa, saj vemo že vsa štiri leta: lantie Y10 je samo svoj avtomobil; po obliki, po vsebinah in po prestizu, ki ga želi razdajati med kupce.

Dovolj prestižna za ta, torej nižji avtomobilski razred, je tudi njena pogonska mehanika.

Različica fire ima enak motor kot ga je imela doslej: z 999 kubiki in 33 kW (46 KM) pri 5500 vrtljajih v minuti ter s priznano lahkotnim in uglasjenim tekom ter ugodnimi zmogljivostmi.

Nova v lantii Y10 pa sta motor fire 1100 SPI, ki so ju namestili v različici LX i.e. in 4WD i.e., ter 1300 MPI, ki poganja različico GT i.e.

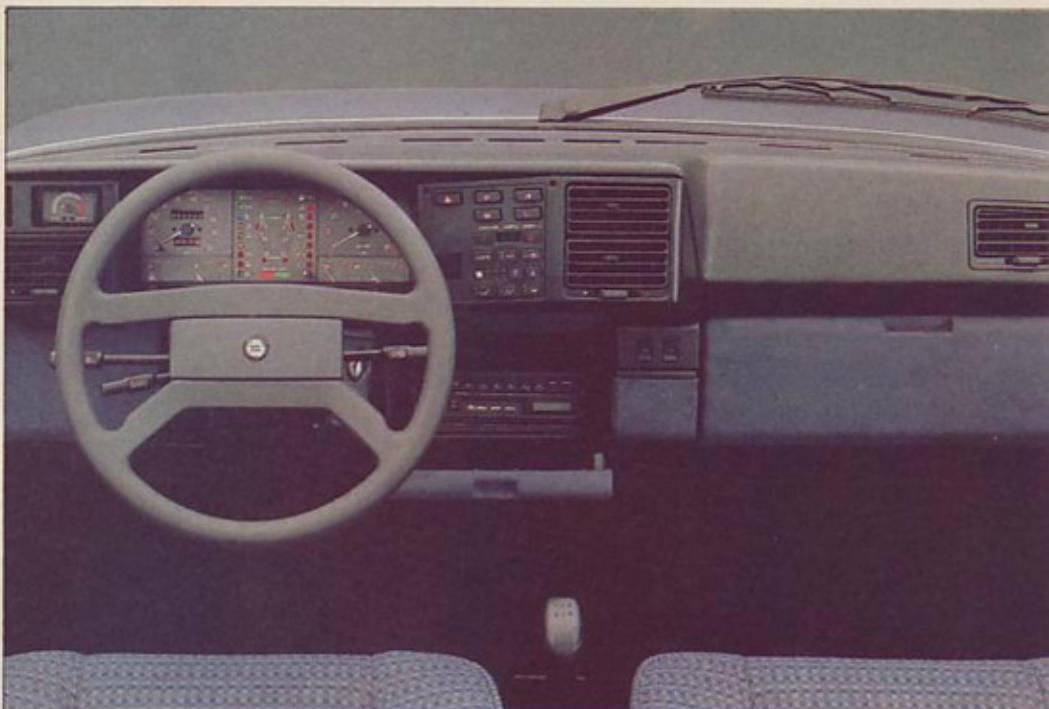
Fire 1100 je nastal iz manjšega, maloprej omenjenega 999-kubičnega Fiatovega brata in kot takšnega so ga najprej vgradili v fiat tipo. Zdaj, za lekkiško okolje je postal bogatejši še za elektronsko vbrizgavanje goriva (kar označata tudi črki i.e. na zadku vozila). To je Boschev »motronic single point injection«, do-

VOZILI SMO

polnjen z elektronskim vžigom, po zasnovi pa z eno vbrizgovalno šobo za vse štiri valje. Elektronika te naprave nadzira odprtost sesalne lopute, motorne vrtljaje, temperaturo hladilne tekočine, temperaturo vsesavanega zraka, napetost akumulatorja in – če gre za različico z uravnavnim katalizatorjem – tudi podatke s sonde lambda. Rezultat tega nadzora je optimalno polnjenje z gorivom, vštevši nadzorovane vrtljaje prostega teka, zapiranje dotoka goriva ob odvzetem plinu in samodiagnozo v primeru okvare. Električna črpalka je potopljena v posodi z gorivom, streže pa razmeroma nizkotlačni vbrizgovalni šobi (1,1 bara), kar omogoča njeno preprostost.

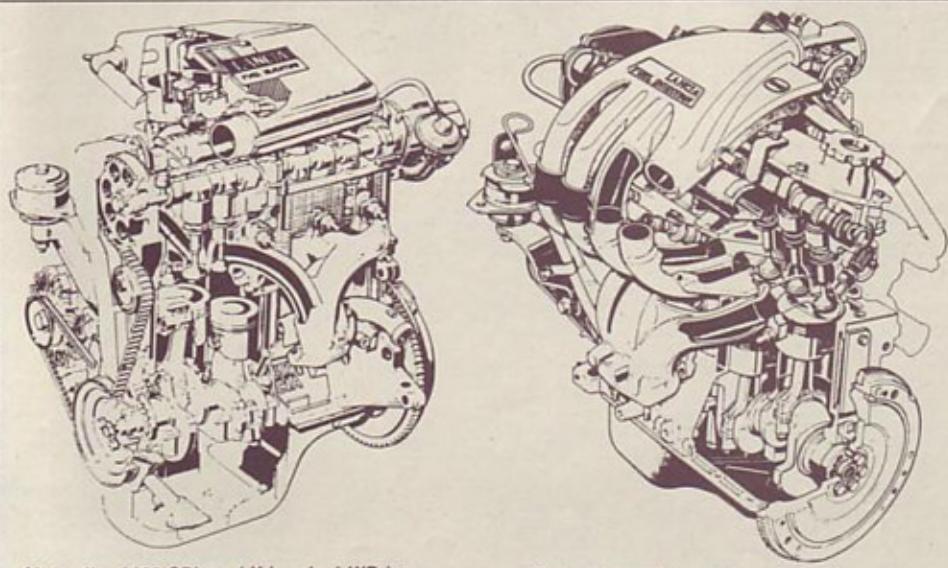
Največja moč tako opremljenega motorja fire 1100 znaša 41 kW oziroma 57 KM pri 5500 vrtljajih v minutu, ugoden pa je tudi njegov največji navor 88,3 Nm pri 3000 vrtljajih v minutu.

Medtem ko deluje pri različici LX i. e. v parnerstvu s petstopenskim menjalnikom in diferencialom, ki je enak za vse Y10 s prednjim pogonom, so mu pri različici 4WD i. e. (tako kot že prej) pritaknili krajski diferencial in tako v celiem ter ob nespremenjenem menjalniku tudi kraje končno prestavno razmerje. Takšna prestavna računica je ugodnejša za zmogljivosti, s kakšnimi mora streči ta, na pol terenski avtomobilček, ki ima vozniku na-

menjeno stikalo za elektro-pnevmatičen vklop tudi zadnjega para koles.

Tudi motor 1300 MPI je nov le zaradi vbrizgavanja goriva, sicer pa je že nekaj časa pri tej avtomobilski hiši. MPI pomeni »multi point injection«, torej po eno vbrizgovalno šobo za vsakega od štirih valjev, pri čemer gre v celiem za Boschev L 3.1 jetronic, kabiniran z elektronskim vžigom digiplex 2. Motor so opremljeni še z vbrizgavanjem olja k batom – za boljše hlajenje – ter s temeljitejšim hlajenjem bloka v celoti. Elektronika omogoča temeljiti nadzor delovanja motorja in sprotojno prilaganje njegovim delovnim pogojem, obenem pa tudi samodejno zapiranje dotoka goriva ob odvzetem plinu in samodiagnozo morebitnih okvar. Motor 1300 MPI zmore največjo moč 56 kW oziroma 78 KM pri 5750 vrtljajih v minutu ter največji navor 100 Nm pri 3250 vrtljajih v minutu. Ker s tem omogoča različici GT i.e. največjo hitrost 175 km na uro in pospešek z mesta do hitrosti 100 km na uro v 12 sekundah, so mu zaupali vlogo dozdajšnjega 1050-kubičnega štirivaljnika s turbinskim polnilnikom na izpušne pline. Novinec je vsekakor prepričljivejši,

Motor fire 1100 SPI: za LX i. e. in 4 WD i. e.

Motor 1300 MPI: za GT i. e.

predvsem zaradi prožnosti in celovitosti pospeševalnih zmogljivosti.

Tokratni posegi k avtomobilskemu trebuhi obsegajo: rahlo spremenjeno vpetje zadnje preme (ne velja za 4WD) kar je v prid udobju; elastično speta izpušno cev in motor, kar je v prid daljšemu živiljenju cevi in manjšemu trušču, pa še odprnejše električne spoje in zajetnejše prednje zavorne obloge.

Vse drugo je ostalo nespremenjeno: prednja prema z vzmetnima nogama in prečnimi vodili ter – ko gre le za prednji pogon – zadnja poltoga prema »omega« z vzdolžnimi vodili in vijačnimi vzmetmi. Priključljivemu štirikolesnemu pogonu (4 WD i.e.) pa služi toga zadnja prema z vzdolžnimi listnatimi vzmetmi. Ta različica je tudi malce više od tal ter tako prilagojena – če že ne surovemu terenu – pa vsaj

Tehnični podatki

LANCIA Y 10	fire	LX I.e.	GT I.e.	4 WD I.e.
motor (zasnova)	4-valjni, vrstni	4-valjni, vrstni	4-valjni, vrstni	4-valjni, vrstni
vrtina in gib (mm)	70,0×64,9	70,0×72,0	76,1×71,5	70,0×72,0
gibna prostornina (kubiki)	999	1108	1301	1108
kompresija	9,5:1	9,6:1	9,5:1	9,6:1
največja moč (kW/KM pri 1/min)	33/46 pri 5500	41/57 pri 5500	56/78 pri 5750	41/57 pri 5500
največji navor (Nm pri 1/min)	78 pri 2750	88,3 pri 3000	100 pri 3250	88,3 pri 3000
odmična gred (pogon)	1, v glavi	1, v glavi	1, v glavi	1, v glavi
število ventilov za valj	2	2	2	2
polnjenje z gorivom, vžig	padotočni uplinjač, elektron. vžig	elektronska vbrizg. in vžig	elektronska vbrizg. in vžig	elektronska vbrizg. in vžig
hlajenje	vodno	vodno	vodno	vodno
menjalnik (število prestav), pogon	5, prednji pogon	5, prednji pogon	5, prednji pogon	5, pogon na pred. ali vsa štiri kolesa
prednja prema	posamične obese, vzmetni nogi, prečna vodila, vzdolž. opore, stabilizator			
zadnja prema	poltoga prema »omega«, vzdolžna vodila, vij. vzmeti, tel. blažil.			toga prema, listnate vzmeti
zavore spredaj	kolutne, servo	kolutne, servo	kolutne, servo	kolutne, servo
zavore zadaj	bobnaste, servo	bobnaste, servo	bobnaste, servo	bobnaste, servo
volan	zobata letev	zobata letev	zobata letev	zobata letev
platišča	41/2B×13	41/2B×13	41/2B×13	5B×13
gume	135 SR 13	135 SR 13	155/70 SR 13	155/70 TR 13 75 4x4
teža praznega vozila (kg)	780	795	885	885
dovoljena skupna teža (kg)	1180	1195	1255	1285
medosna razdalja (m)	2,159	2,159	2,159	2,178
dolžina×širina×višina (m)	3,392×1,507×1,440 (GT i.e.: 1,424)			3,292×1,537×1,460
prtlijačnik (litri)	195/830	195/830	195/830	195/830
posoda za gorivo (litri)	47	46	46	35
največja hitrost (km/h)	145	155	175	148
pospešek 0–100 km/h (s)	16,0	15,2	12,0	17,0
poraba goriva po ECE (l/100 km)	4,2/5,8/6,4	4,4/6,1/7,0	5,7/7,3/7,8	5,2/7,0/6,8
vrsta goriva	bencin super	bencin super	bencin super	bencin super

znatno poslabšanim voznim okoliščinam na bolj ali manj običajnih cestah.

Torej se ve: če hočete biti neodvisni od vremena in drugih pogojev za vožnjo, boste segli po lancii Y10 4WD i.e. Kadar bo potrebno, boste pritisnili gumb, namenjen vozničovi levici in tako sprožili štirikolesni pogon. Ko bodo težave mimo, boste pritisk ponovili in izključili moč k zadnjima kolesoma. Samodejno delujoči zapori zadnjih kolesnih pest bosta popustili in prispevali k tišjemu teku in manjši obrabi (ter manjši porabi goriva) tega dela prenosa moći. Če takšnih mehanskih lastnosti ne potrebuje, so vam na voljo preostale tri različice: od preprosto opremljene fire do bogatejše in visokozmogljive GT i.e.

Vse Y10 se ponašajo z dobro lego na cesti, z dobro obdelano notranjostjo in s prekratkim pomikom prednjih sedežev. Navsezadnje jih ravnota, in skorajda samo ta, lastnost izdaja, da so te lancie vendarle majhni avtomobili.

★

Je pa tudi njihov nadaljnji razvoj (vnovič) potrdil: da so lancie Y10 spremno zasnovane, dobro narejene, še vedno in znova moderne ter odločno privzdignjene nad avtomobilski razred, v katerega pravzaprav sodijo.

MARTIN ČESENJ